Europa-Parlamentet
2024-2029

VEDTAGNE TEKSTER

P10_TA(2025)0147

Bevarelse af erindringen om ofrene for efterkrigstidens kommunistiske periode i Slovenien

Europa-Parlamentets beslutning af 8. juli 2025 om bevarelse af erindringen om ofrene for efterkrigstidens kommunistiske periode i Slovenien (2025/2575(RSP))

Europa-Parlamentet,

– der henviser til traktaten om Den Europæiske Union, særlig artikel 2, som værner om respekten for den menneskelige værdighed, frihed, demokrati, ligestilling og menneskerettighederne,

– der henviser til verdenserklæringen om menneskerettighederne og dermed forbundne FN-resolutioner,

– der henviser til Europarådets Parlamentariske Forsamlings resolution 1481 af 26. januar 2006 om behovet for international fordømmelse af forbrydelser begået af totalitære kommunistiske regimer,

– der henviser til Pragerklæringen om europæisk samvittighed og kommunisme af 3. juni 2008, hvori der opfordres til, at man i hele Europa fordømmer og udbreder kendskabet til kommunismens forbrydelser,

– der henviser til sin erklæring af 23. september 2008 om udnævnelse af den 23. august til europæisk dag til minde om ofrene for stalinismen og nazismen[1],

– der henviser til Vilniuserklæringen fra Organisationen for Sikkerhed og Samarbejde i Europa (OSCE) fra juli 2009, hvori den fordømmer totalitarisme og giver sin støtte til den europæiske dag til minde om ofrene for stalinismen og nazismen,

– der henviser til sin beslutning af 2. april 2009 om europæisk

[1] EUT C 8 E af 14.1.2010, s. 57.

samvittighed og totalitarisme[1],

– der henviser til Kommissionens beretning af 22. december 2010 med titlen "Erindringen af forbrydelser begået af totalitære regimer i Europa" (COM(2010)0783),

– der henviser til sin beslutning af 19. september 2019 om betydningen af europæisk historiebevidsthed for Europas fremtid[2],

– der henviser til sin beslutning af 17. januar 2024 om europæisk historisk bevidsthed[3],

– der henviser til andragende nr. 0718/2023,

– der henviser til forretningsordenens artikel 233, stk. 2,

A. der henviser til, at Europas historie i al sin kompleksitet bør respekteres og gribes an gennem en objektiv, inklusiv og evidensbaseret dialog, der fremmer forståelse og forsoning, og som bør gennemføres af professionelle historikere og ikke være underlagt politisk indflydelse;

B. der henviser til, at det er afgørende at bevare erindringen om Europas tragiske fortid og mindes alle ofrene for totalitære og autoritære regimer for at værne om disse ofres værdighed, fremme forsoning, menneskerettighederne og retsstatsprincippet og opbygge en kultur, der bygger på fred og gensidig respekt;

C. der henviser til, at Parlamentet har vedtaget en beslutning om europæisk samvittighed og totalitarisme og altid har stået fast på at bevare erindringen om ofrene for alle totalitære regimer;

D. der henviser til, at de forbrydelser, der blev begået under anden verdenskrig i Slovenien og andre republikker i det tidligere Jugoslavien, aldrig må glemmes;

E. der henviser til, at flere end 100 000 slovenske indbyggere, der gjorde modstand mod det kommunistiske system og dets ideologiske undertrykkelse, var ofre for forskellige former for vold i kølvandet på anden verdenskrig; der henviser til, at disse handlinger udgjorde alvorlige krænkelser af de grundlæggende menneskerettigheder, herunder retten til liv, retfærdig rettergang og en anstændig begravelse;

F. der henviser til, at titusindvis af civile og krigsfanger blev henrettet uden rettergang af det jugoslaviske kommunistiske regime i

---

1 EUT C 137 E af 27.5.2010, s. 25.
2 EUT C 171 af 6.5.2021, s. 25.
3 EUT C, C/2024/5721, 17.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5721/oj.

Slovenien; der henviser til, at der alene i 1945 blev henrettet tusindvis af mennesker umiddelbart efter krigens afslutning;

G. der henviser til, at den slovenske regerings kommission for skjulte massegrave har kortlagt over 750 steder med skjulte massegrave, hvilket vidner om en systematisk indsats for at dække over disse forbrydelser, men at man ikke har fundet frem til henrettelsesstederne, og at ofrene ikke har fået en ordentlig begravelse;

H. der henviser til, at massegrave blev holdt skjult i årtier, og at offentlig debat om disse forbrydelser var strengt forbudt under det totalitære regime, hvilket fortrængte den historiske sandhed og hindrede forsoningsprocessen;

I. der henviser til, at den slovenske regering i 2023 afskaffede den nationale mindedag for ofre for kommunistisk vold, hvilket udgør et alvorligt tilbageskridt i bestræbelserne på at sikre historisk retfærdighed, forsoning og respekt for ofrene;

J. der henviser til, at europæisk historie bør erindres og drøftes objektivt, og at ofrene for de kommunistiske massakrer i Slovenien derfor fortjener at blive erindret og respekteret; der henviser til, at respekt for den historiske erindring om ofrene for alle totalitære regimer bidrager til opbygningen af et retfærdigt og demokratisk samfund;

K. der henviser til, at den slovenske Nationalforsamling i december 2024 vedtog en lov, der forbyder brug af symboler fra nazismen, fascismen og kollaborerende organisationer fra anden verdenskrig, men ikke kommunistiske symboler;

L. der henviser til, at der fandtes tvangsarbejdslejre i alle de forhenværende jugoslaviske republikker; der henviser til, at disse lejre blev anvendt af det totalitære kommunistiske regime i landet som et redskab til at undertrykke enhver politisk modstand;

1. er af den opfattelse, at erindringen om forbrydelser begået af totalitære regimer bør være en del af den kollektive erindring, der udgør Europas moderne historie; anerkender betydningen af de forbrydelser, der blev begået af nazistiske, fascistiske og kommunistiske totalitære regimer, og den rolle, som disse forbrydelser har spillet i skabelsen af forskellige opfattelser af Europas historie;

2. understreger, hvor vigtigt det er, at uddannelsesprogrammer og historielærebøger indeholder historiske fakta, så unge forstår vigtigheden af demokrati og menneskerettighederne;

3. gentager sin fordømmelse af alle former for totalitarisme og autoritære styreformer, herunder kommunismen, i tråd med sine

tidligere beslutninger om historisk erindring og menneskerettigheder;

4. bekræfter på ny, at der ikke gælder nogen forældelsesfrister for forbrydelser mod menneskeheden, som alle bør bedømmes og behandles efter samme målestok; gentager sin utvetydige fordømmelse af den historiske revisionisme og forherligelsen af nazikollaboratører og andre krigsaktører, der var ansvarlige for grusomheder under og efter anden verdenskrig, herunder bagatelliseringen af forbrydelser begået af de nazistiske og fascistiske regimer og deres allierede samt kollaboratørernes og de jugoslaviske kommunistiske myndigheders handlinger; gentager vigtigheden af en nøjagtig og inklusiv historiebevidsthed, der anerkender det fulde omfang af totalitær vold; understreger, at der ligger et moralsk ansvar for at bevare erindringen om alle uskyldige ofre for totalitære og autoritære regimer i en ånd af forsoning, sandhed og demokratiske værdier og samtidig afvise enhver udnyttelse af historien til politisk vinding og tilskynde til at fortsætte det videnskabelige arbejde med denne komplekse arv;

5. opfordrer til bevarelse af erindringen om alle uskyldige ofre for det kommunistiske regime i Slovenien fra dets begyndelse til dets undergang;

6. understreger vigtigheden af det ihærdige arbejde, der bliver gjort for at få historiske kendsgerninger helt frem i lyset, og af videreførelsen af den officielle undersøgelsesmission for at afdække massegrave i Slovenien med henblik på at dokumentere og verificere historiske beviser for forbrydelser;

7. fremhæver, at mange af dem, der var ansvarlige for forbrydelser i efterkrigstiden, ikke blev draget til ansvar for deres handlinger;

8. mener, at ofrene for anden verdenskrig og de jugoslaviske kommunistiske myndigheders voldshandlinger i efterkrigstiden i Slovenien skal have en ordentlig og værdig begravelse; opfordrer de slovenske myndigheder til fortsat at gøre deres yderste for at sikre den universelle ret til begravelse og til at bevare støtteinstitutioner, der bidrager til en videnskabelig og evidensbaseret forståelse af historiske begivenheder;

9. bemærker, at medlemsstaterne har opført mindesmærker for totalitære regimers grusomheder; opfordrer de slovenske myndigheder til fortsat at efterforske skjulte grave, gennemføre værdige begravelser og opføre mindesmærker, der kan tjene som påmindelser for fremtidige generationer;

10. minder om, at den officielle mindedag for de adskillige millioner ofre for totalitære regimer, som er kendt som den europæiske mindedag for ofrene for alle totalitære og autoritære regimer, er den 23. august;

11. understreger, hvor vigtigt det er at holde erindringen om forbrydelser begået af totalitære regimer i live, da der ikke kan opnås forsoning uden erindring; minder om, at erindringspolitikker henhører under medlemsstaternes kompetence og derfor ikke er omfattet af EU-retten; tilskynder alle medlemsstater til aktivt at støtte erindringspolitiske projekter, der fremmer forsoning frem for splittelse eller politisk instrumentalisering;

12. minder om, at Kommissionen gennem programmet for borgere, ligestilling, rettigheder og værdier bidrager med midler til at støtte historiebevidsthedstiltag og forsknings- og uddannelsesprojekter, der reflekterer over årsagerne til totalitære regimer, navnlig nazismen, men også fascisme, stalinismen og kommunistiske regimer, og til at mindes ofrene for deres forbrydelser;

13. mener, at en national mindedag i Slovenien bør være til minde for ofrene for autoritære og totalitære regimer, herunder kommunismen, med det formål at respektere historisk retfærdighed og bidrage til forsoning;

14. opfordrer Kommissionen til at fortsætte programmet for historisk erindring under hensyntagen til alle tragedier og støtte projekter i hele Europa, der beskæftiger sig med historien om totalitære forbrydelser, fremmer erindring og bidrager til forsoning; gentager, at det totalitære jugoslaviske kommunistiske regimes forbrydelser ikke begrænser sig til Slovenien, og at der findes ofre i alle tidligere jugoslaviske republikker og selvstyrende regioner;

15. opfordrer til, at der foretages en omfattende undersøgelse af arkiverne fra de jugoslaviske efterretningstjenester, navnlig KOS og UDBA;

16. understreger, at alle totalitære regimer bør fordømmes, og at deres symboler ikke bør fremmes;

17. opfordrer Slovenien og de øvrige medlemsstater til at stræbe efter at styrke den historiske erindring, den gensidige forståelse og forsoning baseret på sandhed og respekt for alle ofrene for totalitære regimer;

18. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Kommissionen, Rådet for Den Europæiske Union, Sloveniens regering og parlament samt de øvrige medlemsstaters regeringer og parlamenter.